

Notat

Modtager(e) > Uddannelses- og Forskningsudvalget

Kommenteret høringsnotat vedrørende forslag til lov om ændring af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser (Regulering af udbuds- og undervisningssprog på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser)

Uddannelses- og Forskningsministeriet har den 5. august 2021 udsendt det ovennævnte udkast til lovforslag blandt relevante institutioner og organisationer. Høringen har også været offentliggjort på Høringsportalen.

Ved høringsfristens udløb den 2. september 2021, kl. 14, var der indkommet 17 høringssvar, hvoraf 11 indeholder indholdsmæssige bemærkninger.

I dette notat gives et kort resumé af de væsentligste bemærkninger.

1. Generelle bemærkninger

Fem høringssvar – *Danske Erhvervsakademier, Danske Professionshøjskoler, IDA, AC og StudenterforumUC* – er negative eller overvejende negative over for lovforslaget.

Fire høringssvar – *Danske Universiteter, Danmarks Tekniske Universitet, Aalborg Universitet samt Danske SoSu-skoler og Danske SoSu-skoler-Bestyrelserne* – er positive eller overvejende positive over for lovforslaget.

2. Regulering af udbudssprog på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser

Danske Professionshøjskoler finder, at beslutningen om at lukke størstedelen af de engelsksprogede uddannelser på professionshøjskolerne kan vanskeliggøre arbejdet med at sikre dimittendernes brede arbejdsmarkedskompetencer, fx i forhold til at indgå i internationale samarbejdsrelationer og partnerskaber. Derudover indebærer lukningen af de engelsksprogede udbud en risiko for yderligere mangel på arbejdskraft for de små og mellemstore virksomheder.

Danske Professionshøjskoler finder derudover, at de danske studerende på de engelsksprogede udbud vil få mindre berøring med og forståelse for det internationale arbejdsmarked, som de vil blive en del af i fremtiden. Reduktionen af de engelske udbud kan også få betydning for professionshøjskolernes faglige miljøer.

Danske Erhvervsakademier bemærker, at kravet om udbud på dansk kun omfatter erhvervsakademierne og professionshøjskolerne, og at danske studerende på videregående uddannelsesinstitutioner dermed stilles meget forskelligt i forhold til internationalisering alt efter hvilken institutionstype, de optages på.

DI finder det drastisk at lukke muligheden for at udbyde engelsksprogede erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser i et samfund, der i stadig stigende grad bliver internationalt.

10. september 2021

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**
Jura

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700

www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr.
2021 - 3469

Ministeriet bemærker, at baggrunden for lovforslaget er den politiske aftale af 25. juni 2021 mellem regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance om reduktion af engelsksprogede videregående uddannelser. Aftalen har til formål at nedbringe SU-udgifterne til vandrende arbejdstagere ved at reducere tilgangen til engelsksprogede uddannelser. Som følge af et stigende optag på de engelsksprogede uddannelser er SU-udgifterne til EU/EØS-borgere med status som vandrende arbejdstagere steget betydeligt de senere år. Til trods for flere tiltag med henblik på at stoppe stigningen i udgifterne forventes udgifterne at stige yderligere i de kommende år (ca. 576 mio. kr. i 2025).

Ministeriet bemærker endvidere, at det fremgår af den politiske aftale, at aftalepartierne noterer sig, at der på de engelsksprogede erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser går en meget stor andel engelsksprogede studerende (72 pct.), og at de studerende her kun i ringe omfang finder beskæftigelse i Danmark efter afsluttet uddannelse (21 pct.). Det fremgår endvidere, at aftalepartierne derfor er enige om, at SU-udgifterne nedbringes ved, at engelsksprogede erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser lukkes eller omlægges, således at disse som udgangspunkt skal udbydes på dansk.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Med henvisning til Danske Erhvervsakademiernes høringssvar, jf. side 1, skal **ministeriet** bemærke, at den foreslåede ordning i lovforslaget ikke kun omfatter erhvervsakademier og professionshøjskoler, men omfatter alle institutioner der udbyder erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, herunder også universiteter.

Danske Professionshøjskoler foreslår, at der etableres en mulighed for, at studerende, der senest d. 1. september 2021 er indskrevet på en erhvervsakademiuddannelse, kan optages på en engelsksproget top up-uddannelse senest 1. september 2023, således at studerende, der er gået i gang med en engelsksproget erhvervsakademiuddannelse med forventning om at kunne færdiggøre en uddannelse på niveau 6 i den europæiske kvalifikationsramme, ikke afskæres denne mulighed.

Danske Erhvervsakademier finder det problematisk, at de internationale studerende på erhvervsakademiuddannelserne ikke får mulighed for at færdiggøre deres uddannelse på professionsbachelorniveau. Det fremgår af den politiske aftale, at den ikke stiller nuværende studerende ringere, men de internationale studerende har ofte en forventning om at fortsætte til professionsbachelorniveau, selvom de ikke har retskrav på optagelse, da det toårige erhvervsakademiniveau ikke er kendt eller anerkendt i resten af Europa.

Ministeriet bemærker, at lovforslaget indebærer, at der konkret undtages fem professionsbacheloruddannelser tilrettelagt som selvstændige overbygningsuddannelser (top-up), jf. lovforslagets bilag 1, men at personer, der er optaget på en erhvervsakademiuddannelse, ikke har et retskrav på optagelse på en professionsbacheloruddannelse (top-up), og at det ikke indgår i den politiske aftale af 25. juni 2021, at professionsbacheloruddannelser (top-up) generelt skal undtages fra den foreslåede ordning.

Danske Professionshøjskoler finder, at der for ingeniøruddannelserne er en særlig problematik, idet engelsksprogede uddannelser, som udbydes under samme bekendtgørelse på både universiteter og professionshøjskoler, lukkes på professionshøjskolerne. Det giver en skævvridning i mulighederne for at opretholde et stærkt fagligt miljø på professionshøjskolernes ingeniøruddannelser. Samtidig videreuddanner mange af professionshøjskolernes diplomingeniører sig på universitetet, og en del af fødekæden til universiteternes civilingeniøruddannelser forsvinder således.

IDA bemærker, at der er mangel på ingeniører i Danmark, og at internationale studerende kan være med til at afhjælpe manglen. *IDA* finder det beklageligt, at ikke alle de nuværende diplomingeniøruddannelser på engelsk fortsat kan udbydes på engelsk, og at der burde være fokus på fastholdelse frem for begrænsning.

Ministeriet bemærker, at lovforslaget indebærer, at der konkret undtages seks forskellige ingeniøruddannelser, jf. lovforslagets bilag 1, men at det ikke indgår i den politiske aftale af 25. juni 2021, at ingeniøruddannelser generelt undtages fra den foreslåede ordning.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Herudover bemærker **ministeriet**, at det følger af den politiske aftale af 25. juni 2021 (pkt. 13 og 14), at der etableres en beskæftigelsesbonus fra og med 2025 til de institutioner, som øger beskæftigelsen for de engelsksprogede studerende, der fortsat uddanner sig i Danmark efter reduktionerne.

Med henvisning til Danske Professionshøjskoler's høringssvar, jf. ovenfor, skal **ministeriet** bemærke, at den foreslåede ordning i lovforslaget omfatter alle institutioner der udbyder erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, herunder også universiteter.

3. Konkrete undtagelser

DI finder det positivt, at lovforslaget undtager enkelte uddannelser grundet gode beskæftigelsesmuligheder og en lokal efterspørgsel. *DI* vurderer, at det er beskæftigelsesmulighederne, der burde være afgørende for evt. at omlægge eller lukke uddannelser. Samtidigt finder *DI* det positivt, at der er mulighed for at undtage yderligere uddannelser, såfremt der skulle opstå regionale rekrutteringsbehov i virksomhederne.

Danske Erhvervsakademier finder, at undtagelserne fra kravet om at udbyde uddannelserne på dansk er alt for uklare, og at de virker arbitrære. Flere af erhvervsakademiernes uddannelser kunne således ud fra kriterierne have været på listen. *Danske Erhvervsakademier* vurderer endvidere, at det stort set vil være umuligt at få en anden uddannelse på listen, også selvom den falder inden for kriterierne.

Akademikerne bemærker, at bæredygtighed og den grønne omstilling er centralt i disse år, og det kan ikke løses i Danmark af danskere alene. *Akademikerne* skal derfor opfordre til, at listen over uddannelser, der undtages, tages op til fornyet overvejelse.

DTU, AAU og Danske Universiteter bifalder, at det fortsat er muligt i særlige tilfælde at udbyde engelsksprogede erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser

og også godkende nye udbud på et andet sprog end dansk bl.a. af hensyn til arbejdsmarkedets behov inden for STEM-området.

Ministeriet bemærker, at der med de konkret undtagne udbud af erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, jf. lovforslagets bilag 1, er tale om en nærmere udmøntning af den politiske aftale af 25. juni 2021, der indeholder en angivelse af de konkret undtagne fagområder på specifikke uddannelsesinstitutioner og udbudssteder.

Ministeriet bemærker endvidere, at det anføres i den politiske aftale, at undtagelserne er foretaget på baggrund af en politisk helhedsvurdering med vægt på følgende kriterier: De engelsksprogede studerende på fagområdet har god beskæftigelse, uddannelsen er unik, uddannelsen/fagområdet har en væsentlig betydning for udbudsstedet, uddannelsen/fagområdet har en særlig betydning for det regionale arbejdsmarked, samt at uddannelsen/fagområdet vil være vanskelig at opretholde på dansk, f.eks. pga. sin geografiske placering. De undtagne uddannelsesudbud er udvalgt inden for en overordnet ramme svarende til ca. 650 studiepladser.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Herudover bemærker **ministeriet**, at uddannelses- og forskningsministeren med den foreslåede bemyndigelse i lovforslagets § 7, stk. 3, i helt særlige tilfælde og hvis der i øvrigt er væsentlige grunde hertil, vil kunne godkende, at et udbud af en erhvervsakademiuddannelse eller professionsbacheloruddannelse, der ikke er omfattet af bilag 1, kan udbydes på et andet sprog end dansk. **Ministeriet** vil følge udviklingen og på den baggrund tage initiativ til eventuelt at bringe den foreslåede bestemmelse i anvendelse, herunder f.eks. hvis der forventes at være behov for færdiguddannede fra uddannelsen.

4. Uddannelseselementer med et undervisningssprog, der afviger fra uddannelsens udbudssprog

Danske Professionshøjskoler finder, at der rejser sig et dilemma mellem hensynet til at fastholde mulighederne for international uddannelse, jf. § 8 i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelse, og hensynet til fortsat at sikre, at studerende med adganggrundlag i form af en EUD har adgang til erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne.

I forlængelse heraf foreslår *Danske Professionshøjskoler*, at ministeren ved fastlæggelse af de nærmere regler for uddannelseselementer med et andet undervisningssprog end uddannelsens udbudssprog forholder sig til, hvordan institutionerne fremover kan sikre opfyldelsen af lovens § 8 og samtidig undgå, at skabe systemiske barrierer for uddannelsessøgende med en EUD-baggrund.

Danske Erhvervsakademier er glade for, at muligheden for at udbyde fagelementer på engelsk er til stede, men imødeser en række barrierer for at gennemføre udveksling i praksis. *Danske Erhvervsakademier* finder det derfor vigtigt, at der ved udmøntning af loven tages højde for, at modellerne for udveksling bliver rummelige, for at kunne tilbyde attraktive udvekslingsforløb, herunder f.eks. at det skal være muligt at udbyde mindst 40 ECTS-point på engelsk pr. udvekslingspakke, og at de indkomne studerende skal have et reelle valgmuligheder.

Danske Erhvervsakademier anfører, at det er nødvendigt, at der bliver mulighed for at udbyde dele af en dansksproget uddannelse på engelsk. Hvis der er krav om, at de engelsksprogede elementer er valgfri, så man reelt skal udbyde fagelementerne på både dansk og engelsk, vil det ikke være økonomisk muligt, bortset fra på enkelte store uddannelser. *Danske Erhvervsakademier* foreslår derfor, at der bliver mulighed for at tilbyde engelskkurser til de studerende, der ikke har de sproglige forudsætninger ved studiestart.

Akademikerne finder det afgørende, at erhvervsakademierne og professionshøjskolerne fremover sikres andre og bedre muligheder for at skabe et internationalt perspektiv i uddannelserne, og opfordrer herunder til at øge muligheden for udveksling således, at uddannelsesinstitutionen kan få en større volumen af internationale studerende, som bidrager til et mere internationalt perspektiv i uddannelserne.

DI finder det positivt, at der fortsat vil være muligheder for tilvalgsfag i engelsk, så der fremadrettet er mulighed for udveksling.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

DTU bifalder, at der fastsættes regler, som muliggør, at der fortsat kan indgå engelsksprogede elementer på erhvervsakademi- og diplomingeniøruddannelserne, idet DTU uddanner diplomingeniører, der skal kunne opnå ansættelse i virksomheder, som opererer både nationalt og internationalt med engelsk som arbejdssprog.

Ministeriet bemærker, at det med den politiske aftale af 25. juni 2021 forudsættes, at der fortsat er mulighed for, at studerende på erhvervsakademierne og professionshøjskolerne kan deltage i udveksling, og at aftalepartierne er enige om, at det i højere grad skal være muligt at udbyde engelsksprogede fagelementer som en del af dansksprogede erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser, og at dette skal afspejles i lovgivningen.

Ministeriet bemærker, at det anføres i den politiske aftale af 25. juni 2021, at Uddannelses- og Forskningsministeriet fastlægger de konkrete rammer for brugen af andre sprog på dansksprogede udbud efter dialog med institutionerne og under hensyntagen til, at der ikke laves systematiske barrierer for studerende fra erhvervsuddannelserne. Det er i forlængelse heraf ministeriets opfattelse, at de studerende skal have de nødvendige faglige forudsætninger for at gennemføre uddannelsen på optagelsestidspunktet.

5. Overgangsordninger og øvrige forhold for studerende

Danske Professionshøjskoler bemærker, at det følger af lovforslaget, at studerende, der den 1. januar 2022 er optaget på en engelsksproget uddannelse, som ikke fremgår af bilag 1, har ret til at færdiggøre uddannelsen i henhold til reglerne for uddannelsen og på det sprog, som uddannelsen blev udbudt på, da den studerende blev optaget på uddannelsen. Disse studerende vil dermed have adgang til at søge begrundet orlov på lige fod med øvrige studerende, hvilket i henhold til reglerne for uddannelsen vil indebære, at de som udgangspunkt har frem til seneste afslutningstidspunkt til at færdiggøre uddannelsen og, at en periode med begrundet orlov forlænger dette tidspunkt.

Danske Professionshøjskoler bemærker, at professionshøjskolerne således kan komme i en situation, hvor enkelte studerende bliver væsentligt forsinket, og hvor

der på grund af lukningen af de engelsksprogede udbud ikke er nye hold på et lavere semester, som de pågældende studerende kan flyttes til. *Danske Professionshøjskoler* foreslår derfor, at der fastsættes regler, som regulerer, hvornår uddannelser omfattet af lovforslaget senest skal være afsluttet.

Ministeriet bemærker, at den politiske aftale af 25. juni 2021 ikke lægger op til at forringe studerendes ret til at holde orlov, som er begrundet i barsel, adoption eller indkaldelse til værnepligtstjeneste – hverken generelt eller for studerende på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser udbudt på engelsk – ligesom aftalen heller ikke lægger op til at ændre reglerne om den maksimale tidsmæssige ramme for erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser. Regler herom er fastlagt i bekendtgørelse nr. 15 af 9. januar 2020 om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.

6. Øvrige forhold

Danske Erhvervsakademier anfører, at det uden tvivl vil blive dyrere for erhvervsakademierne at drive udveksling under de nye rammevilkår, og det er derfor vigtigt, at der sker en økonomisk kompensation. *Danske Erhvervsakademier* anfører videre, at internationaliseringstaxametret blev skåret med 25 % for et par år siden, og ikke vil kunne dække udviklingen og driften af udvekslingspakker, hvorfor det er vigtigt, at der følger finansiering med, hvis det skal være muligt at sikre udveksling på erhvervsakademierne fremover.

Ministeriet bemærker, at det følger af den politiske aftale af 25. juni 2021 (pkt. 11-14), at der etableres en midlertidig kompensationsordning for de mest berørte institutioner til og med 2025, og at der etableres en beskæftigelsesbonus fra og med 2025 til de institutioner, som øger beskæftigelsen for de engelsksprogede studerende, der fortsat uddanner sig i Danmark efter reduktionerne. Herudover lægger aftalen ikke op til ændringer i de omhandlede institutioners økonomiske vilkår.